

Κριτήριο αξιολόγησης

ΚΕΙΜΕΝΟ I

Συνέντευξη διαιτολόγου-διατροφολόγου σε μαθητές/τριες λυκείου σχετικά με τη διατροφή και τις διατροφικές συνήθειες των εφήβων (απόσπασμα).

Πώς θα χαρακτηρίζατε τις διατροφικές συνήθειες των εφήβων;

Σύμφωνα με έρευνες οι έφηβοι φαίνεται ότι δεν τρέφονται σωστά. Έχουν μειωμένη κατανάλωση φρούτων, λαχανικών και οσπρίων. Αντίθετα, η διατροφή τους αποτελείται από μεγάλο ποσοστό λιπαρών τροφών και τροφών πλούσιων σε ζάχαρη. Καταναλώνουν συχνά τροφές που βρίσκουν στα fast-food με αποτέλεσμα την αυξημένη πρόσληψη αλατιού και κορεσμένου λίπους. Παρατηρείται μειωμένη φυσική δραστηριότητα και πολλές ώρες πίσω από την οθόνη του υπολογιστή με αποτέλεσμα ακόμη πιο πιθανή την εκδήλωση παχυσαρκίας.

Σε ποιες ηλικίες διαπιστώνετε μεγαλύτερο αριθμό ασθενών όσον αφορά την παχυσαρκία και τη νευρική ανορεξία;

Για την αντιμετώπιση της παχυσαρκίας οι ασθενείς που με έχουν επισκεφτεί καλύπτουν όλο το φάσμα ηλικιών από 5 μέχρι 75 ετών. Σε αυτό έχει συντελέσει πολύ η ραγδαία αύξηση της παιδικής και εφηβικής παχυσαρκίας, με αποτέλεσμα σε όλες της ηλικίες να συναντούμε πολλά υπέρβαρα και παχύσαρκα άτομα. Στις γυναίκες η ηλικιακή ομάδα που επισκέπτεται πιο συχνά το διαιτολογικό γραφείο είναι 18 ετών έως 40 και στους άνδρες 16 ετών έως 24 συνήθως λόγω του αθλητισμού και 45 ετών έως 60 συνήθως λόγω προβλημάτων υγείας (λιπιδαιμίες, σακχαρώδης διαβήτης κ.ά.).

Όσον αφορά την αντιμετώπιση της ανορεξίας στα χρόνια που λειτουργεί το γραφείο έχω δεχτεί μόνο ένα περιστατικό για αυτό και δεν έχω πλήρες δείγμα. Σύμφωνα με έρευνες όμως η νευρική ανορεξία μπορεί να εκδηλωθεί σε όλες τις ηλικίες, εντούτοις είναι συχνότερη στην εφηβεία μεταξύ 13 και 20 ετών και σπανιότερη στα αγόρια (1 αγόρι στα 10 κορίτσια που πάσχουν).

Ποιες μεθόδους θεωρείτε πιο αποτελεσματικές για την αντιμετώπιση της παχυσαρκίας και της ανορεξίας;

Η παχυσαρκία είναι μια πολύπλοκη και πολυπαραγοντική νόσος. Στην εμφάνισή της συμμετέχουν κοινωνικοί, μορφωτικοί, συμπεριφερσιολογικοί, μεταβολικοί και γενετικοί παράγοντες. Όπως γίνεται αντιληπτό και κατά την αντιμετώπισή της θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παραπάνω παράγοντες. Οι ασθενείς με παχυσαρκία και ανορεξία έχουν ανάγκη από διαιτολογική, ψυχολογική και ιατρική βοήθεια.

Η πιο σημαντική μέθοδος αντιμετώπισης της παχυσαρκίας και της ανορεξίας σήμερα όσον αφορά τα μακροπρόθεσμα αποτελέσματά της είναι η τροποποίηση της διατροφικής συμπεριφοράς. Ο ασθενής θα πρέπει να αλλάξει συνήθειες που είχε για χρόνια και να υιοθετήσει ένα πιο υγιεινό μοντέλο διατροφής που θα ακολουθήσει για όλη την υπόλοιπη ζωή του. Είναι μία δύσκολη και χρονοβόρα διαδικασία η οποία όμως εγγυάται και μακροπρόθεσμα αποτελέσματα. Όπως γίνεται κατανοητό, η πρόληψη και η σωστή ενημέρωση σχετικά με θέματα διατροφής ακόμη και από την νηπιακή ηλικία είναι ο πιο καθοριστικός παράγοντας αποφυγής της παχυσαρκίας.

<http://3geldiatrofi.weebly.com/> (διασκευή)

ΚΕΙΜΕΝΟ II



gr.depositphotos.com

ΚΕΙΜΕΝΟ III

Μαρία Ιορδανίδου Λωξάντρα (απόσπασμα)

Η Μαρία Ιορδανίδου έγραψε το βιβλίο αυτό το 1963. Είναι η ιστορία της γιαγιάς της Λωξάντρας από την Κωνσταντινούπολη από τον γάμο της ως τα γεράματά της. Μέσα απ' την ιστορία της διαβάζει ο αναγνώστης και την ιστορία ολόκληρου του κόσμου της Πόλης πριν από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Το σπιτικό της η Λωξάντρα το θεμέλιωσε στο Μακροχώρι – ένα προάστιο ανάμεσα στον Άι-Στέφανο και στο Επταπύργιο, πάνω στα γαλανά νερά της Προποντίδας.

Κάθε πρωί σαν άνοιγε το παράθυρό της και αντίκριζε το πέλαγος έλεγε: «Ωχ! Δόξα σοι ο Θεός!» και ρουφούσε με τα μεγάλα ρουθούνια της τη θαλασσινή αρμύρα ηδονικά, λες και ρουφούσε όλο τον πλούτο που κρύβει μέσα της εκείνη η ωραία θάλασσα: τα λαυράκια, τα μερτζάνια¹, τους στακούς, τα στρείδια...

«Ωχ! Δόξα σοι ο Θεός! Σήμερα τι να ψήσω!» Δηλαδή τι να πρωτοψήσει ήθελε να πει. Να πάρει μεγάλα μύδια να τα κάνει τσακιστά, ή να πάρει μικρότερα για να τα κάνει αχνιστά ή πλακί ή τηγανητά με σκορδαλιά ή καλύτερα να τα κάνει με το ρύζι – σαλμαδάκι²...

Η μέρα της άρχιζε με τον καφέ του Δημητρώ που τον έψηνε πάντα μόνη της, γιατί, σαν τις μαχαρανές³, η Λωξάντρα πίστευε πως απ' το χέρι της γυναίκας του ο άντρας πρέπει να τρώει και να πίνει. Ύστερα τον βοηθούσε να ντυθεί, τον φιλούσε, τον σταύρωνε και κατέβαινε μαζί του τη σκάλα την πλατιά, που ένωνε τα δυο της μπράτσα στο πλατύσκαλο για να σε κατεβάσει απαλά στη μεγάλη μαρμαροστρωμένη αυλή που είχε κατάντικρα την ξώπορτα. Δεξιά ήταν η τραπεζαρία. Αριστερά ήταν το σαλόνι και

δίπλα ήταν το χαμηλό ονταδάκι⁴ της νοικοκυράς. Η «κόχη» της. Εκεί που ήταν ο πλατύς σοφάς⁵, πέρα για πέρα απ' τη μίαν άκρη της κάμαρας ως την άλλη, και τα μεγάλα γιούκια⁶ όπου η νοικοκυρά έκρυβε το καλαθάκι με τις νταντέλες που έπλεκε και το κουτί με τις καλτσοβελόνες, και το μπόγο με τα λουτρικά, και τον κουρελόμπογο της, και το μπόγο με τα κουβάρια και τα μαλλιά, και τον πλουμιστό το μπόγο, τον καναρί το μπόγο, και τους άλλους χίλιους και ένα μπόγους της καλής νοικοκυράς.

Κάτω από τη σκάλα ήταν η πόρτα που οδηγούσε στην υπόγεια κουζίνα. Στο καθαυτό βασίλειο της Λωξάντρας. Στο σκοτεινό μα πολυαγαπημένο αυτόν Άδη με τα μεγάλα φουρνέλα⁷ του και τις φουφούδες⁸ και τις μασιές⁹ και τα μυγιστήρια¹⁰ και τους μπαλτάδες του κιμά.

Στην κουζίνα ο Ταρνανάς –ένα μικρό αρμενάκι που της το προξένεψε ο Αρμένης ο ψαράς– πό-τε τεντζερέδες τρίβει με αρένα¹¹ και με λεμονόκουπα, πότε κιμά κοπανίζει πάνω στη σανίδα, πότε χαμένος μέσα σε σύννεφο πούπουλα κάθεται στη μέση της κουζίνας και μαδά πουλερικά. Και οι γάτες ένα γύρο οργιάζουν.

– Ψισι! Κακόν – καιρό – να – μην – έχεις, αδικιωρισμένο, θα με πετάξει κάτω! Να! Φάε! Φάε, λάμια!

Όταν ακούς τη Λωξάντρα να βλαστημά τις γάτες, αυτό πάει να πει πως τις ταΐζει το κρέας και έχει τύψεις.

Τη γλεντά τη ζωή της η Λωξάντρα μέσα σ' αυτή την κουζίνα. Μαγειρεύει για να τέρπει και να τέρπεται. Και όλη την ώρα δοκιμάζει το φαί στ' αλάτι του. Τρώει εκείνη, δίνει και στον Ταρνανά.

– Διές και συ, πώς σε φαίνεται στ' αλάτι του;

– Μμμ... δυσκολεύεται να απαντήσει ο Ταρνανάς, πρέπει να ξαναδοκιμάσει. Η Σουλτάνα, η υπηρέτρια, πατάει τις φωνές:

– Καλέ κυρία, αύριο θα μεταλάβετε, κοτόπουλο τρώτε;

– Ποιος έφασε, μωρή κοτόπουλο;

Το φαί δοκίμασε η γυναίκα στ' αλάτι του. Με τον καιρό πήρε πόδι η Σουλτάνα απ' την κουζίνα. Προβιβάστηκε σε καμαριέρα και η κουζίνα κηρύχτηκε σε απαγορευμένη ζώνη. Εξακολουθούσαν όμως να νηστεύουν κανονικά.

Όταν η Λωξάντρα τελείωνε το μαγείρεμα, έβγαζε την ποδιά της κουζίνας, έτριβε τα χέρια της με λεμονόκουπα και ανέβαινε στην τραπεζαρία, σέρνοντας από πίσω όλες τις μοσκές¹² της Δύσης και της Ανατολής. Σκορπώντας γύρω της χαρά και ευδαιμονία.

Μαρία Ιορδανίδου, *Λωξάντρα*, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 2004, σελ. 22-24.

1. είδος ψαριού, θυθρίνια

2. ντολμαδάκια

3. μαχαράνι: σύζυγος του μαχαραγιά, (τίτλος Ινδών πριγκίπων ή ηγεμόνων)

4. μικρό δωμάτιο

5. καναπές

6. στοίβες από ρούχα και σεντόνια

7. μαγειρικές εστίες με κάρβουνα

8. ψησταριές

9. εργασία για το σκάθισμα της φωτιάς, τσιμπίδες

10. αντικείμενα για το διώξιμο των μυγών

11. άμμος

12. αρώματα

ΘΕΜΑ Α

Πού οφείλεται κατά τη διατροφολόγο η παχυσαρκία και πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί (Κείμενο Ι); Να συνοψίσετε τις απόψεις της σε 70 περίπου λέξεις.

(Μονάδες 15)

ΘΕΜΑ Β

Ερώτημα 1ο

Να ελέγξετε την ορθότητα ή το λάθος, σύμφωνα με το Κείμενο Ι, των παρακάτω προτάσεων σημειώνοντας Σ (Σωστό) ή Λ (Λάθος). Να αιτιολογήσετε κάθε επιλογή σας σε μια σύντομη παράγραφο παραπέμποντας και στο κείμενο:

- Για την εφηβική παχυσαρκία ευθύνεται μόνο το γρήγορο φαγητό (fast food).
- Η παχυσαρκία παρατηρείται κυρίως στις ώριμες ηλικίες ανδρών και γυναικών.
- Για την παχυσαρκία δεν ευθύνεται μόνο η διατροφή.
- Μόνο όσοι υποφέρουν από ανορεξία έχουν ανάγκη ψυχολογικής στήριξης.
- Στην αντιμετώπιση της παχυσαρκίας μπορεί κανείς να είναι αισιόδοξος.

(Μονάδες 15)

Ερώτημα 2ο

Ποιος τρόπος πειθούς αξιοποιείται στη συνέντευξη (Κείμενο Ι) και με ποια μέσα πειθούς; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με παράδειγμα αντίστοιχα.

(Μονάδες 5 + 5 = 10)

Ερώτημα 3ο

Να συγκρίνετε το Κείμενο Ι και το Κείμενο ΙΙ. Πώς συνομιλούν μεταξύ τους; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(Μονάδες 10)

ΘΕΜΑ Γ

Το απόσπασμα από τη «Λωξάντρα» της Μαρίας Ιορδανίδου (Κείμενο ΙΙΙ) επικεντρώνεται στο θέμα του φαγητού. Από πού φαίνεται αυτό το θέμα και σε τι αποσκοπεί η έμφαση στην «κουζίνα»; Δίνεται και στην εποχή μας η ίδια αξία στο φαγητό;

(Μονάδες 15)

ΘΕΜΑ Δ

Συμμετέχετε σε ερευνητική εργασία στο σχολείο με θέμα τη διατροφή των εφήβων και γράφετε το κεφάλαιο με τίτλο «Εφηβοι και διατροφή: αυτογνωσία και αυτοεκτίμηση». Μπορείτε να λάβετε υπόψη σας τα Κείμενα Ι και ΙΙ. (300 λέξεις)

(Μονάδες 30)

Κριτήριο αξιολόγησης

ΚΕΙΜΕΝΟ Ι: Η ζωή είναι επίλυση προβλημάτων

Ο Κάρλ Πόππερ στη διάλεξή του, που πραγματοποίησε τον Ιούνιο του 1989, προτείνει μια «άλλη», μη φοβική στάση απέναντι στην Τεχνολογία, που βασίζεται στη διαχείριση του «λήθους».

[1] Έχω σχεδόν την ίδια ηλικία με το αυτοκίνητο. [...]

[2] Το πρώτο μου αυτοκίνητο –μεταχειρισμένο– το αγόρασα το 1936 στο Λονδίνο. Οδήγησα αμέσως με αυτό μέχρι το Κέμπριτζ και όταν βγήκα έξω –από τη δεξιά πλευρά φυσικά– παρατήρησα ότι ο οπίσθιος τροχός και ο άξονάς του προεξείχαν λίγο από το αυτοκίνητο. Όπως το φέρνω στη μνήμη μου, φαίνονταν 30 εκατοστά περίπου του άξονα, αλλά η κατάπληξή μου ίσως έχει επηρεάσει τη μνήμη μου. Ήταν ένα σπορ αυτοκίνητο, μάρκας «Standard», το οποίο έχει εδώ και πολύ καιρό εξαφανιστεί – και δικαίως!

[3] Αυτές οι εμπειρίες είναι μερικά από τα μοναδικά πλεονεκτήματα του γήρατος. Ένα άλλο πλεονέκτημα είναι ότι, αντίθετα από τους νεότερους συγχρόνους μου, θεωρώ τον κόσμο μας και τους ανθρώπους θαυμάσιους. Παρόλο που γνωρίζω, φυσικά, ότι υπάρχει και πολλή ασχήμια στον κόσμο μας, γνωρίζω, όμως, και ότι ο κόσμος μας είναι ο καλύτερος που έχει υπάρξει ποτέ στην Ιστορία. Όταν λέω κάτι τέτοιο, οι ακροατές θεωρούν, συνήθως, ότι έχω πληγεί από γεροντική άνοια. Και θα μπορούσε ίσως να είναι αλήθεια, αλλά στη διάλεξη που ακολουθεί, είμαι έτοιμος να υπερασπιστώ τη θέση μου απέναντι σε οποιονδήποτε και να δείξω ότι η γενική μεμπιμοιρία σχετικά με τον κακό κόσμο στον οποίο ζούμε –θα μπορούσε κανείς να χαρακτηρίσει αυτήν τη στάση ως την κρατούσα θρησκεία του καιρού μας– βρίσκεται σε αντίφαση με όλα τα δεδομένα. Επ' αυτού, η κύρια θέση μου είναι ότι δεν βαίνουμε καλώς μόνο από οικονομική άποψη, αλλά ότι είμαστε και ηθικά καλύτεροι. Μόνο ένα είμαι έτοιμος να παραδεχτώ: ότι είμαστε πιο ανόητοι παρά ποτέ και δεχόμαστε άκριτα οτιδήποτε θεωρείται μοντέρνο. Αλλά κάτι τέτοιο δεν ακούγεται ποτέ ευχάριστα και, σίγουρα, δεν γίνεται αποδεκτό.

[4] Ίσως ο λόγος γι' αυτό να βρίσκεται στα φοβερά λάθη που κάνουμε ως εκπαιδευτικοί. Και επειδή η εκπαίδευση μπορεί να λογιστεί και ως τεχνική, τα λάθη που κάνουμε είναι, ως εκ τούτου, τεχνικά. Το χειρότερο είναι, όμως, ότι δεν μαθαίνουμε τίποτε από αυτά τα λάθη. Και εδώ έρχομαι στην ουσία του πράγματος.

5] Η διόρθωση των λαθών είναι η σημαντικότερη μέθοδος της τεχνολογίας και της μάθησης συνολικά. Όσον αφορά τη βιολογική εξέλιξη, μοιάζει να είναι η μόνη μέθοδος προόδου. Δικαίως μιλά κανείς για τη μέθοδο της δοκιμής και του σφάλματος, αλλά υποτιμά τη σπουδαιότητα της πλάνης ή του σφάλματος – της εσφαλμένης προσπάθειας.

[6] Η βιολογική εξέλιξη βρίθει λαθών και οι διορθώσεις των λαθών συμβαίνουν σταδιακά. Έτσι, θα πρέπει να συγχωρήσουμε τα πολλά λάθη μας, γιατί με εκείνα μιμούμαστε απλώς την καλή φύση. Όπως, επίσης, ότι στη διόρθωση των λαθών είμαστε, συνήθως, ταχύτεροι από εκείνη.

[7] Γιατί μερικοί από μας προσπαθούν να μάθουν συνειδητά από τα λάθη τους. Αυτό κάνουν για

παράδειγμα όλοι οι επιστήμονες, οι τεχνικοί και τεχνολόγοι· ή, αν δεν το κάνουν, οφείλουν να το κάνουν, γιατί ακριβώς εκεί φαίνεται η επαγγελματική τους δεξιότητα.

[8] Η ζωή –αρχίζοντας από τους μονοκύτταρους οργανισμούς– κάνει τις πιο εκπληκτικές ανακαλύψεις. Οι νέες ανακαλύψεις ή οι μεταλλάξεις συνήθως αποκλείονται, θεωρούμενες ως εσφαλμένες δοκιμές. Μπορεί να αναγνωρίσουμε πολλές ιδέες μας ως εσφαλμένες, πριν τις κρίνουμε σοβαρά· ενώ άλλες μπορεί να αποκλειστούν μέσω της κριτικής πριν φτάσουν στη διαδικασία παραγωγής.

[9] Όσον αφορά τη συνειδητή κριτική, την αυτοκριτική, και τη φιλική και εχθρική κριτική από συνεργάτες ή εξωτερικούς παρατηρητές, εμφανιζόμαστε, ίσως, κάπως ανώτεροι από τη φύση. Στη μέθοδο, όμως, της δοκιμής και του σφάλματος, τη μέθοδο, δηλαδή, της επιλογής μέσω αποφασιστικών πειραμάτων, η φύση ήταν μέχρι τώρα κατά πολύ ανώτερη από εμάς. Και πολλές από τις επινοήσεις της –για παράδειγμα η μετατροπή της ηλιακής ενέργειας σε χημική ενέργεια και μάλιστα σε μια μορφή που μπορεί να αποθηκευτεί ευκολότερα– έχουμε προσπαθήσει, ματαιώς, να τις μιμηθούμε. Αλλά θα το κατορθώσουμε στο μέλλον.

[...]

Κ. Ρ. Πόππερ, *Η ζωή είναι επίλυση προβλημάτων*, μτφρ. Ηλίας Κρίππας,

Μελάνι, Αθήνα 2011, σσ.129-132.

Φάκελος Υλικού, απόσπασμα, σσ.128-129.

[https://filologika.gr/wp-content/uploads/2019/06/Neoelliniki-Glossa_G-Lykeiou_Fakelos-Ylikou_Diktya-](https://filologika.gr/wp-content/uploads/2019/06/Neoelliniki-Glossa_G-Lykeiou_Fakelos-Ylikou_Diktya-Keimenon.pdf)

Keimenon.pdf

ΚΕΙΜΕΝΟ II: Πού βοηθούν τα λάθη μας

[1] Μας γεμίζουν σοφία

Για να είμαστε ευτυχισμένοι στη ζωή μας πρέπει να αναπτύξουμε τη σοφία και την αίσθηση για να λαμβάνουμε σωστές αποφάσεις και να κάνουμε τις σωστές επιλογές. Για να λάβουμε όμως μια σωστή απόφαση πρέπει πραγματικά να έχουμε μάθει από τα λάθη μας και να έχουμε αποκτήσει εμπειρία από αυτά. Δυστυχώς, για πολλούς ανθρώπους, η επανάληψη του ίδιου λάθους είναι μια συνήθεια που δείχνει ότι δεν έχουν μάθει τίποτα από τα λάθη τους. Καλή ή κακή, η εμπειρία είναι αυτή που μας βοηθάει να αντλήσουμε διδάγματα και να σχηματίσουμε μια καλύτερη κρίση για τα πράγματα. Η σοφία είναι η γνώση που μπορείτε να αποκτήσετε από το χάρισμά σας να κάνετε λάθη. Επομένως, ο πιο ασφαλής τρόπος για να βελτιωθούμε σε όλα τα επίπεδα είναι να μην φοβόμαστε να κάνουμε λάθη. [...]

[2] Μας μαθαίνουν να επιμένουμε

Μην τα παρατάτε: «Πολλοί από τους αποτυχημένους είναι άνθρωποι που δεν κατάλαβαν πόσο κοντά ήταν στην επιτυχία, λίγο προτού τα παρατήσουν», είχε πει ο Edison. Η επιμονή, λοιπόν, είναι η μητέρα της επιτυχίας. Φανταστείτε τι θα γινόταν αν ο Edison εγκατέλειπε τις προσπάθειές του να κατα-

σκευάσει τον λαμπτήρα στην 199η προσπάθεια; Ο Edison δεν είναι βέβαια το μοναδικό παράδειγμα του ανθρώπου που επιμένει στους στόχους του. Ο Μάικλ Τζόρνταν είχε χάσει πάνω από 9.000 βολές στην καριέρα του. «Έχω χάσει σχεδόν 300 παιχνίδια. Είκοσι έξι φορές πίστεψα ότι θα βάλω το νικητήριο καλάθι, αλλά αστόχησα. Έχω αποτύχει ξανά και ξανά και ξανά στη ζωή μου. Και αυτός είναι ο λόγος που έφτασα στην επιτυχία», είχε πει. Ακόμη κι αν λοιπόν έχετε αποτύχει στις δικές προσπάθειες πάνω από 200 φορές, μην το βάζετε κάτω: η επόμενη προσπάθεια μπορεί να πετύχει και εσείς να μην γνωρίζετε ότι σας χωρίζει μόνο ένα βήμα από την επιτυχία. [...]

[3] Μαθαίνουμε νέα πράγματα

[...] Όλοι οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα να κάνουν λάθη όταν μαθαίνουν νέα πράγματα γιατί μέσα από τα λάθη τους τα μαθαίνουν βαθύτερα και πληρέστερα. [...]

[4] Καμιά φορά το λάθος είναι το σωστό!

Πόσες φορές σας έχει τύχει μια απόφαση που αρχικά σας φαίνεται λάθος να αποδεικνύεται σωστή; Προσωπικά πολλές. Ακόμη μια λύση που μπορεί να φαίνεται λανθασμένη σε έναν τομέα, μπορεί να είναι πετυχημένη αν εφαρμοστεί σε κάποιον άλλον. Παρακάτω θα καταλάβετε τι εννοούμε...

[5] Τα πιο πετυχημένα... λάθη της επιστήμης

Καμιά φορά κάτι που μας φαίνεται λάθος μπορεί στην πραγματικότητα να κρύβει μια μεγάλη επιτυχία. Τα παραδείγματα είναι πολλά:

Πριν από χρόνια ο Fleming είδε πάνω στο γυαλί του κάτι που δεν είχε καμιά δουλειά εκεί. «Ήμουν έτοιμος να το πετάξω ως άχρηστο, αφού μου κατέστρεφε το πείραμα. Περίμενα για λίγο και διαπίστωσα ότι αυτό το «σκοουπίδι», που ήταν μύκητες (μούχλα) που εξόντωναν μικρόβια», είπε αργότερα ο ίδιος για την παρατήρηση που τον οδήγησε στην πενικιλίνη.

Η ζαχαρίνη ανακαλύφθηκε όταν ο ερευνητής Fahlberg ξέχασε να πλύνει τα χέρια του πριν από το μεσημεριανό. Είχε προηγουμένως χρησιμοποιήσει μια χημική ουσία και όταν πήγε να φάει μία φέτα ψωμί, παρατήρησε ότι είχε πολύ γλυκιά γεύση. [...]

Μάνος Σιγανός, 31.7.2014 (συντομευμένο).

<http://www.pathfinder.gr/stories/3787693/3-1-pragmata-poy-mathainoyme-apo-ta-lathh-mas/>

ΚΕΙΜΕΝΟ III: Να μαθαίνεις

Όταν φτάσεις κάποτε ν' ανακαλύψεις
πόσες ακόμα αυταπάτες συντηρούσες
όταν αναγκαστείς ν' αναγνωρίσεις
κι εκείνα που δεν ήθελες να παραδεχτείς

Βαλλιάνειο Λύκειο Κεραμειών / σχολ. έτος 2021-2022

Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου

όταν πέσει και το τελευταίο είδωλο
που πάνω του στήριζες την πίστη σου
τότε μπορεί ν' αρχίσεις να μαθαίνεις
πόσο βαθιά πηγαίνουν, πόσο είναι σκοτεινές
οι ρίζες της καθημιάς σου πράξης.

Τίτος Πατρίκιος, *Ποιήματα III*, 1959-1973, Κέδρος, 1998.

ΘΕΜΑ Α

Να συνοψίσετε τις απόψεις του Πόππερ για το λάθος και την αξία της διόρθωσής του (Κείμενο Ι) σε 80 περίπου λέξεις.

(Μονάδες 15)

ΘΕΜΑ Β

Ερώτημα 1ο

Στο Κείμενο Ι πώς συνδέεται κατά τη γνώμη σας η αναφορά του Πόππερ στο πρώτο αυτοκίνητό του με το περιεχόμενο της διάλεξής του και τον ισχυρισμό του ότι «ο κόσμος μας είναι ο καλύτερος που έχει υπάρξει ποτέ στην Ιστορία»;

(Μονάδες 15)

Ερώτημα 2ο

Ποιος είναι ο βαθύτερος φιλοσοφικός στοχασμός που διέπει το Κείμενο Ι;

(Μονάδες 10)

Ερώτημα 3ο

α) Το Κείμενο Ι είναι απόσπασμα από διάλεξη. Με βάση αυτό να προσπαθήσετε να εντοπίσετε τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους:

- Τι είδους λεξιλόγιο χρησιμοποιεί ο φιλόσοφος;
- Τι ύφος;
- Πώς προσπαθεί να κεντρίσει το ενδιαφέρον του ακροατηρίου του;
- Το πετυχαίνει; Πώς;

β) Ποια ρηματικά πρόσωπα εναλλιάσσονται στο Κείμενο ΙΙ και ποια η χρήση τους;

(Μονάδες 10)

ΘΕΜΑ Γ

Σε τι είδους «λάθη» αναφέρεται το Κείμενο ΙΙΙ; Πώς συμβάλλει στην ανάδειξή τους η δομή του κειμένου; Σας αρέσει ο τρόπος που αποδίδει το θέμα του ο ποιητής; Μας αφορά και σήμερα; Να γράψετε ένα κείμενο 200 λέξεων περίπου.

(Μονάδες 15)

ΘΕΜΑ Δ

Σε αφιέρωμα σε εκπαιδευτικό περιοδικό με θέμα «Η παιδαγωγική χρήση του λάθους στην εκπαιδευτική διαδικασία» ως μαθητής/τρια γράφετε ένα άρθρο στο οποίο αναφέρεστε στους προβληματισμούς σας για τον τρόπο που αντιμετωπίζονται τα λάθη των μαθητών/τριών στο σχολείο και στη σωστή διαχείρισή τους ώστε να αποτελέσουν δυναμικά στοιχεία μάθησης. (300 λέξεις)

(Μονάδες 30)